

**ELOKUU
8/2010**

SISÄLTÖ

.....
KESÄ KALLISTUU
SYKSYÄ KOHTI

.....
HELMER SELIN
90 VUOTTA

.....
PUTKILAHTELAINEN
IKÄNSÄ KAIKEN

.....
PUTKILAHDEN KESÄKISAT
SUJUIVAT LÄMPÖISSÄ
MERKEISSÄ

.....
SIILI,
HARVINAINEN VIERAS
- VAI ONKO?

.....
KAUKAISIA VIERAITA
PUTKILAHDESSA

.....
KATOAVATKO
KOIVIKKOHAAT, KUKKIVAT
KUMMUT JA MANSIKKA-
MAAT?

.....
HYVIÄ YSTÄVIÄ
JA LÄHIRUOKAA

.....
KIITOS ILMOITTAJILLE,
ILMAN TEITÄ TÄMÄ LEHTI EI VOISI
ILMESTYÄ TÄSSÄ LAAJUUDESSA.

.....
TILAA KYLÄLEHTI
LAHJAKSI TUTTAVALLES!

.....

Putkilahden Kylälehti

Putkilahden kylälehti myös internetissä:
www.putkilahti.net

Perustettu 1993.
Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Kylän paras tiedottaja.

Irtonumero
2,00 euroa

Orivarsat Viljamensaarella kesällä 2007. Kuva: Maija Mussaari.

AUNE TURUNEN, PÄÄTOIMITTAJA

Kesä kallistuu syksyä kohti

Vanhan ajan kunnan kesä on hiljalleen hiipumassa syksyä kohti. Tänä kesänä olemme saaneet nauttia ylenmääräisistä helteistä, auringonpaisteesta ja poutasäistä. Uimareille kesä on ollut ihanteellinen. Järvien vedet ovat olleet ihanan lämpimiä ja puhtaita.

Kesällä, kuten kaikella muullakin elämässä, on sekä hyvät että huonot puolensa. Kesällä elämä vilkastuu monella tavalla ja vaaroja on tarjolla tavallista enemmän. Liian monille ihmisille kulunut kesä on näyttänyt ne kaikkein pahimmat, surullisimmat puolensa.

Hukkuneita on jo tähän mennessä kertynyt ennätysmäärä. Onko niin, että tuhansien järvien maassa ei osata uida? Toki varomatto-

muudellakin on aina osansa onnettomuuksissa. Erikoisen suurta surua ovat aiheuttaneet liikenteessä sattuneet autokolarit, joissa useat nuoret ovat menettäneet henkensä tai vammautuneet lopuksi elämäänsä. Viime vuosina yleinen holtittomuus ja muista piittaamattomuus liikenteessä on huomattavasti lisääntynyt. Rattijuoppous ennen kaikkea on suurta vastuuttomuutta. Siihen ei näytä mikään keino tepsivän.

Putkilahdessa kesä on kulunut rauhallisesti. Elämänmenomme on kuulunut se tavallinen arkinen työ ja touhu, joka nyt elokuulla viritetty sadonkorjuuseen. Peltojen kasvu on ollut hyvää ja satoa saadaan korjatuksi vanhaan totuttuun malliin. Marjoja lai-

tetaan säilöön talvea varten ja sieniäkin ehkä saadaan vähän syksymmällä. Omenapuiden oksilla vielä vihreät raakileet paisuvat hiljalleen ja tallettavat sisuksiinsa monia tärkeitä vitamiineja ja kivennäisiä. Perunat ovat olleet jo viikkokausia syötävän kokoisia ja tänä kesänä erittäin hyvälaatuisia. Syyskesän sato on jo kasvimaillakin parhaimmillaan. Herkuteltavaa riittää.

Kesän kallistuessa syksyä kohti lomat loppuvat ja koulut aloittavat lukukautensa. On mukavaa nähdä, että Putkilahdestakin lähtee taas aikamoinen joukko lapsia opinahjoihinsa. Toivotamme kaikille heille turvallista koulutietä.

Putkilahden KYLÄLEHTI

(ISSN 1236665X)

PERUSTETTU 1993. ILMESTYY KERRAN KUUSSA.

KUSTANTAJA: PUTKILAHDEN KYLÄSEURA RY

PUHEENJOHTAJA: MARJO MERIVIRTA

SÄHKÖPOSTI: MARJO.MERIVIRTA@GMAIL.COM

OSOITE: VESPUOLENTIE 2027C, 41870 PUTKILAHTI

PUHELIN: (050) 379 7614

PAINOS: 340 KPL

TILAAJIA: 260 (HELMIKUU 2010)

PAINOAIKKA/ KOPIOIVÄ OY, JYVÄSKYLÄ

KYLÄLEHDEN KEHITTÄMINEN

KYLÄLEHDEN YHTEYSHENKILÖT OTTAVAT VASTAAN

EHDOTUKSIA LEHDEN KEHITTÄMISEKSI. HEILLE VOI

TARJOTA MYÖS AINEISTOA JULKAISTAVAKSI. YHTEYSHEN-

KILÖLUETTELO OIKEALLA.

TILAUSHINNAT 1. 1. 2010 ALKAEN

PERUSHINTA EUROA 21.00/12 NUMEROA

KESTOTILAUSALENNUS EUROA 3,00 / VUOSI

SUOMEN ULKOPUOLELLE LISÄHINTA EUROA 3,00/VUOSI

IRTONUMEROT EUROA 2,00.

ILMOITUSHINNAT 1. 1. 2010 ALKAEN

PERUSHINTA 0,13 €/PALSTAMM. .

TOISTUVA ILMOITUS 0,10 €/PALSTAMM

TAKAKANNEN VÄRI-ILMOITUSLISÄ 0,05 €/PALSTAMM

KANNEN VÄRI-ILMOITUS 0,50 €/MM (140 MM LEVEYS)

ILMOITUKSESTA LASKUTETAAN VÄHINTÄÄN 20 €

YHDISTYSTOIMINTA SOPIMUKSEN MUKAAN

PUTKILAHDEN UUTISIA INTERNETISSÄ:

<http://www.putkilahti.net/>

PÄÄTOIMITTAJA:

AUNE TURUNEN P. (050) 464 3683

VESPUOLENTIE 1568, 41800 KORPIAHTI

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

MUU TOIMITUSKUNTA:

VALTO KOSKINEN, TAITTO P. (050) 563 7344

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

ESKO PERTTULA, ILMOITUKSET P. (0400) 762211

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@PUTKILAHTI.NET

Uudet tilaukset:

YLLÄ MAINITUT YHTEYSHENKILÖT

AINEISTOPÄIVÄMÄÄRÄ:

ILMESTYMIKSIKUKAUDEN ENSIMMÄINEN PÄIVÄ

Asunto vuokrattavana

Putkilahden kyläseura ry tarjoaa vuokralle päätyhuoneiston

90 m², 3 h+keittiö+kph

Kiinteistössä myös sauna, kellari, viljelypalsta ja varastotiloja.
Vapaa heti. Tiedustelut puh. 0400 647 909/Marja Riikonen

Kerromme kerran viikossa
keskiviikkoisin koko pitäjän uutiset
Tilaa **KORPILAHTI** ja lue
PAIKALLISLEHTI
Kokkotie 11 C 17, 41800 KORPILAHTI
p.040 1977 400, faksi 822 471
toimitus@korpilahtilehti.fi
ilmoitukset@korpilahtilehti.fi
www.korpilahtilehti.fi

Missu Wahlberg

koulutettu hieroja
• kotikäynnit

ajanvaraus ma-pe 8 -10
p. 040-419 1245
missu.wahlberg@pp.inet.fi

IDO KYLPYHUONEKALUSTEET

Putket,
pumput,
vesijohtotarvikkeet,
muut LVI-tarvikkeet

Uponor

Myynti ja asennus
Heikki Vilkmán
19910 Tammijärvi
p. (0400) 244 362

oris

LAHJATAVARA- JA
SUORAMYYNTIKAUPPA
AURINGONKUKKA
TAMMIJÄRVELLÄ
OSUUSPANKIN TALOSSA

VEIKKAUS,
KAHVIO JA ASIAMIESPOSTI

AVOINNA:
Ma - Pe 10 - 17
La (kesä) 9 - 13

TERVETULOA !

Kaija Sipilä
Puh. 040 5400 769

Kyläseuran jäsenmaksut

Putkilahden kyläseura ry on postittanut kaikille nykyisille jäsenilleen 10 euron jäsenmaksulaskut. Kiitämme kaikkia, jotka ovat halunneet jatkaa kyläseuran jäsenyyttään maksamalla jäsenmaksun.

Toivotamme uudet jäsenet tervetulleiksi.

Jäseneksi pääsee ilmoittamalla asiasta Valto Koskiselle sähköpostilla (valto.koskinen(at)putkilahti.net) tai puhelimella (050 563 7344).

Putkilahden kyläseura ry:n tarkoituksena on työskennellä kylän sivistyksellisten, sosiaalisten ja taloudellisten olojen kehittämiseksi sekä viihtyisyyden lisäämiseksi. Kyläseura ylläpitää kylän nettisivuja ja julkaisee Putkilahden kylälehteä.

Jäsenmaksu on pieni, mutta tärkeä kannustus kyläseuran toiminnan turvaamiseksi myös tulevina vuosina. Vuonna 2009 jäsenmaksun maksaneita jäseniä oli 77 kpl.

GOLDWELL

CLOSER TO STYLISTS. CLOSER TO HAIR.

Parturi-Kampaamo

Mirikka Tuominen

Tammijärventie 256
19910 Tammijärvi
puh. 044 5035128
ma-pe 9-17
ilt. ja la sop.muk.

Parturi-kampaamo-
Kauuneushoitola
HiusAvain

GOLDWELL

Martinpolku 23, Korpilahti puh. (014) 841 300

*Helmer Selin**Kuva: Osmo Weiho (2005)*

HELMER SELIN

90 VUOTTA

Merkkipäiväänsä Helmer vietti lähiomaisten parissa. Niinpä sain kylälehdeltä tehtäväkseni välittää lehden ja Putkilahden lämpimät onnittelet Mehtänpeiton moniottelijalle yhdeksän vuosikymmenen täyttymisen johdosta..

Suuntasimme Hilikka-vaimoni kanssa 19.7. Mehtänpeittoon, kohtasimme henkisesti vireän päiväsankarin, käytin tilaisuutta kiittäkseni häntä vuosikymmenten ystävydestä ja yhteistyöstä, lauloin hänelle Eurooppahymnin. Näin siksi että kyseessä on henkilö, joka on kasvanut Päijänteen itärannikolta täyteen eurooppalaisuuteen:

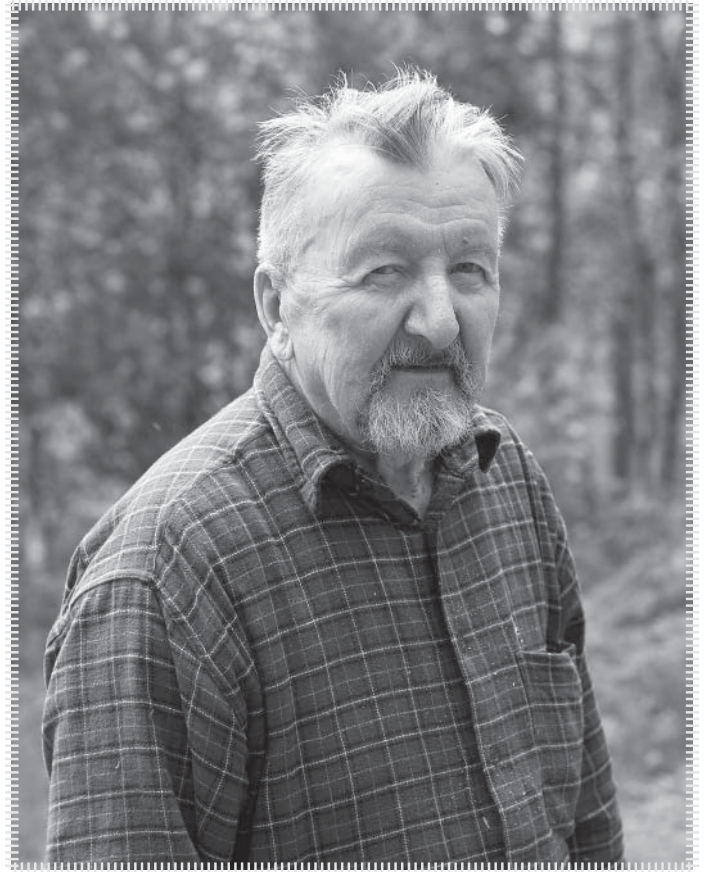
*”Ilo, tytär jumalaisten
Elysion-säteiden,
kera riemujen nyt maisten
käymme taloon pyhien.
Lumovoimas yhdistää sen,
minkä tapa erotti,
veljiksi taas kaikki tehden,
missä viipty siipesi.”*
(suom. T.O.)

Schillerin sanat tunnetaan Beethovenin yhdeksännen sinfonian finaalista ihmiskunnan riemulauluna.

Putkilahti muistaa Helmerin varsinkin kuvataideleiristä, joka alkoi täällä 50-luvulla, siirtyi sitten Korpilahdelle ja sulautui lopulta tavallaan Jyväskylän Kesään.

Taideoppinsa alkeet Helmer sai 30-luvulla Viipurin piirustuskoulussa, jonka työssijana oli Uno Ullbergin suunnittelema maineikas taidemuseo. Sodan jälkeen hän laajensi kokemuspiiriään Välimeren maailmaan, varsinkin Italiaan suuntautuneilla opintomatkoilla. Hänen kaupunki-ihanteekseen tuli Viipurin ohella renessanssin Firenze.

Kuvataiteilijana Helmer hallitsee perinteiset keinot ja lajit, jois-

ta näkyvimmäksi kohoaa maisemamaalaus. Putkilahditset muistanevat Osuuspankin konttorissa sijainneen suuren Ylisjärvi-maiseman. Mutta ei Helmer ole kavahtanut rohkeitakaan kokeiluja, joista kiintoisimpia on sähköllä valaistava akryylityö ”Golgatan maanjäristys” Halssilan kirkon alttarilla. Veistoksista mainittakoon Puhuhdan koulun kolossaalinen betonipupu ja heraldiikan alueelta Korpilahden kunnanvaakuna kolmine joutsenineen.

Runo-oppinsa Helmer hankki omatoimisesti Alvar Aallon suunnittelemassa Viipurin kaupunginkirjastossa – jota hän on luonnehtinut yliopistokseen – päälähteenä V. Artin teos Runoanalyysi ja runotekniikka. Helmer osallistui täysillä jatkosotaan ja sepitti tuoreeltaan sotarunoja, jotka julkaistiin vasta kokoelmassa Helvetin sukupolvi (Atena 1988).

Vuosi 1972 tuotti kirjallisuuskilpailun kautta Päijänne-runoilman ”Suuren järven laulu” (ensi julkaisu Kopijyvä 1995) sekä novelin ja esseen, jotka kaikki on julkaistu teoksessa Suuren järven laulu ja muita kirjoitelmia (Artipictura 2007).

Helmerin suosikkimuotoja ovat olleet japanilaiset tanka ja haiku. Näitä edustaa myös onnea ja lämpöä henkivä kokoelma Haikusauhan haikuja (1993), joka piirroksineen on pieni kokonaistaideteos. Siinä Mehtänpeiton isäntä on kenties aidoimmillaan ja herkimmillään.

Teivas Oksala

*Helvi Itäranta o.s. Hovinen**1923 -2010**kuva: Arja Lento*

PUTKILAHTELAINEN IKÄNSÄ KAIKEN

Äitini Helvi Lyyli Kyllikki Itäranta, o.s. Hovinen syntyi Putkilahdessa tammikuun pakkasiin vuonna 1923. Isä, kauppias Juho Hovinen oli vielä silloin Luhangan ja Putkilahden osuuskaupan hoitajana. Parin vuoden päästä Juho perusti oman kaupan Virtasalmen sillan kulmalle. Äiti oli kotitalouskonsulentti Emma Birgitta Hovinen, o.s. Puntila. Solmu-veli oli kolme vuotta Helviä vanhempi. Helvin syntyessä isä ja äiti olivat jo kypsässä iässä, Juho 54 v. ja Emma-rouva 44 v.

Helvi kävi kansakoulun Putkilahdessa. Alakoulun opettaja oli Johanna Tervonen, joka ajan tapan isänmaallisessa hengessä vaali kylän lapsia.

Juuri ennen jatkosotaa Helvi ehti käydä Suolahden kansanopiston.

Vanhempi veli Solmu oli kylän valokuvaaja ja soitti tansseissa haitaria. Alikersantti Solmu Hovinen kaatui elokuussa 1941. Lahjakkaan pojan sankarikuolema oli kova isku perheelle. Sota vei Helvin lottakomennukselle Äänislinnaan. Siellä hän tapasi tulevan miehensä, näyttelijä ja ohjaaja Lauri Itäran-

nan. Liitosta syntyi neljä poikaa. Esikoispoika Jorma hukkuu Virtasalmeen uittoaikaan toukokuussa 1948. Lapsen menetyksen lisäksi samana vuonna oli vielä kolmet hautajaiset, kun Helvin oma äiti, Lyydia-täti ja setä Kalle Oskari saatettiin kirkkomaalle.

Avioliitto Itärannan kanssa kariutui ja Helvi jäi alle 30-vuotiaana kolmen pienen lapsen yksinhuoltajaksi. Etenkin Juho Hovisen kuoltua vuonna 1955 toimeentulo oli niukkaa, vaikka Hovisen liikkeessä jatkoi vuokraoppia. Vuokratulojen loputtua elämä oli entistäkin köyhempää.

Helvin uudesta liitosta syntyi vielä yksi poika vuonna 1964. Tämäkin yhteiselo päättyi eroon.

Sisukkaasti Helvi kasvatti poikansa kunnan kansalaisiksi ja pystyi kouluttamaan kaksi heistä ylioppilaiksi. Minua hän aina kannusti ryhtymään opettajaksi. Kun kerroin hänelle, että olin päässyt töihin televisioon, ei hän siitä kovin pahoillaan ollut,

etenkään sen jälkeen, kun kerroin nähneeni Tauno Palon Pasilan tv-studiolla.

Kotitalonsa purkamisen Helvi otti raskaasti. Hovisen kauppahuoneen rakennukset jäivät uuden tien alle, tonttikin pieneni, ja tästä kaikesta tuli mitätön korvaus. Helvi sai muuttaa terveystalolle, jonka vahtimestarina hän toimi työkänsä loppuun asti.

Vanhuuden asunnossaan kylän rivitalossa äiti asusteli kukkia hoitaen, ristikoita ratkoen ja televisiota katsellen, kunnes noin vuosi sitten kaatui ja joutui lonkkamurtuman takia sairaalaan. Vaikka hän oli välillä kotonakin, terveys ei enää palautunut ennalleen. Vastahakoisesti hän lopulta taipui muuttamaan kirkonkylään vanhainkotiin. Siellä hän sai sairaskohtauksen keskellä kauneinta kesää. Äiti kuljetettiin Jyväskylään tehohoitoon. Mikään ei kuitenkaan enää auttanut, vaan hän menehtyi 7.7.2010 ilta-päivällä 87-vuotiaana.

Äiti sai elää syntymäkylässään koko elämänsä, sitä hän toivoi ja halusi.

Kuollessaan Jyväskylässä, äiti palasi isänsä entisille maille. Äiti kuului vanhaan Keski-Suomalaiseen talonpoikaissukuun, jonka viljelysmaihin nykyisen Jyväskylän kaupungin alue on joskus kuulunut.

TAPANI ITÄRANTA

DOKUMENTTIOHJAAJA

ELÄKKEELLÄ YLEISRADIOSTA

HELVI ITÄRANNAN VANHIN POIKA

Helmer Selin Haikusaunan haikuja

Atena

*Vanhan soturin
arvet, vaivat lientyvät
vihtan iskuihin.*

*Minun kirkkoni.
Liki mullan autuutta
– vailla torneja.*

*Illan rauhassa
hiljaisuus soi kelloina
tämän temppelin.*

Ilmastointiteipillä kaksinkertaisesti vahvistetun Ericsson GA628:n heitto.

PUTKILAHDEN KESÄKISAT SUJUIVAT LÄMPÖISSÄ MERKEISSÄ

Putkilahden Ketterä järjesti urheilukentällä 22.7.2010 koko perheen perinteiset kesäkisat. Lämpimästä kelistä huolimatta, tai ehkäpä sen ansiosta, paikalle saapui noin 60 henkilöä.

Kisasta muodostui varsin kansainväliset mittelöt, suomalaisten kilpailijoiden lisäksi paikalle saapui saksalaisia ja yhdysvaltalaisia osallistujia. Kesäkisoissa pääsevätkin kesäputkilahtelaiset ja paikalliset asukkaat tutustumaan ja tapaamaan toisiaan.

Lapsille ohjelmassa oli kolmiottelu, joka sisälsi juoksua, pituushyppyä ja tarkkuusheittoa. Aikuisten kilpailu toteutettiin pareittain moniotteluna, jossa pääsi esimerkiksi potki-

maan pölliä ja hyppimään perinteistä pussijuoksua. Lisäksi yksilölajina oli kesäkisojen erikoisuus, ilmastointiteipillä kaksinkertaisesti vahvistetun Ericsson GA628:n heitto.

Kyseessä saattaa olla jopa maailmanmestaruusmittelö, sillä Ketterällä ei ole tiedossa vastaavaa heittolajia maailmalta. Lasten ja aikuisten yhteisillä joukkueilla kisattiin tikanheitossa. Ketterä lähettää kiitokset Virran Puodin Katille osallisuudesta palkintojen hankintaan.

Kisatapahtuma on aiemmin järjestetty sunnuntaisin, mutta kesäviikonlopuille kasautuu usein muuta ohjelmaa. Siksi tänä vuonna kokeiltiin ensimmäistä kertaa tor-

stai-iltapäivää tapahtuman ajankohdaksi. Yleisökyselyn perusteella viikolla järjestetyt kisat näin loma-aikaan sopii hyvin, joten käytäntöä tullaan jatkamaan. Kunnostettu kenttä antaa hyvät puitteet kesäkisojen lisäksi myös muuhun liikuntaan ja kenttä on kaikkien vapaassa käytössä.

Kisan tulokset löytyvät Ketterän sivuilta <http://kettera.putkilahti.fi/kesakisat.php>. Ketterän sivulta löydät myös tiedot, kuinka voit kannattaa Ketterän toimintaa liittymällä jäseneksi ja ostamalla T-paidan.

TEKSTI KATRI RUTH

KUVAT VEIKKO PERTTILA

SIILI, HARVINAINEN VIERAS - VAI ONKO?

Eräänä toukokuun aamuna huomasimme takapihällämme harvinaisen vieraan – siili, tuo suloinen piikkipallo, oli tullut maiste- lemaan kissan ruoka-annosta. Muistan, että lapsuudessani 70-luvulla siilejä oli pihapiiris- sämme usein, mutta sitten ne vähitellen hävi- sivät enkä sen jälkeen ole niitä Putkilahdessa nähnyt. Viime vuonna – lähes 40 vuoden hiljaiselon jälkeen – ilmestyi vanhempieni pihaan yksinäinen siili, joka uskollisesti kuin kello tuli joka päivä iltayhdeksän aikaan iltapalalle. Sen kohtaloksi taisi kuitenkin muodostua alueella liikkunut supikoira, sillä yhtäkkiä se vain katosi. Tämän keväinen sii- liystävämme toimii yhtä kellontarkasti kuin

tuo viime kesäinenkin; sen iltapalan aika tosin on vasta noin kello puoli 11. Katis- kasta löydetyt tai ongella narratut pikkukalat ovat sen suurta herkkua, mutta paremman puutteessa kissanruokakin kelpaa. Toivoisin- kin tietoja Putkilahden alueen muista siili- havainnoista: Onko niin tuo vanhempieni viime kesäinen kuin tämä meidän tämän keväinen ystävämme (tosin vähän ujo sel- lainen) jostakin tänne siirretty vanhapiika tai vanhapiika, vai onko Putkilahden siili-

kanta todella uudelleen elpymässä? Kannan elpyminehän olisi varsin toivottavaa, sillä pitäähän pihapiirissä touhuava siili monta kutsumatonta vierasta, kuten kyykkäärmeet ja myyrät, poissa pihoista. Nykäiskääpä hihasta tai kertokaa vaikka tekstiviestillä omia siili- havaintojanne.

TEKSTI RIITTA HAKANEN

PUH. 040-7447706

KUVA SARA HUURJÄRVI

Kutsumme maanomistajat ja
naapuriseurojen edustajat

hirvipeijaisiin

Putkilahden Koulupuistoon

la 18.9.2010 kello 18.00 - 24.00

Tervetuloa!

Putkilahden Hirvimiehet

HANKI UUDET JÄTEASTIAT MEILTÄ
KOTIIN TOIMITETTUINA

600 ltr

240 ltr

- ◇ JÄTTEENKULJETUS
- ◇ VAIHTOLAVAT
- ◇ LOKAHUOLTO
- ◇ VIEMÄREIDEN AVAUKSET
- ◇ JÄTEHUOLTOTUOTTEIDEN MYYNTI

SIHVARI OY

www.sihvari.fi, info@sihvari

Puh. 010 525 1640

*Jenna Rajahuhdan ja Jaakko Riikosen tyttö syntyi
2.5.2010 ja sai kasteessa nimen Samira Anna Ilona*

KAUKAISIA VIERAITA PUTKILAHDESSA

Putkilahdessa kävi touko-kesäkuun vaihteessa vieraita Kanadasta. Hannele Himmel, os. Heinonen, on monille putkilahtelaisille tuttu henkilö vuosikymmenten takaa. Nyt hän tuli tyttärensä Margritin kanssa sukuloimaan Suomeen ja tervehtimään myös putkilahtisia ystäviään. Hannelen elämä on ollut harvinaisen sisältörikasta; siihen sisältyy omakohtaiset kokemukset elämästä kolmen eri maan kansalaisena.

Kaksikymmentä kesää Putkilahdessa

Hannele syntyi vuonna 1930 Helsingissä Arvo ja Fanny Heinosen kolmesta tyttärestä ensimmäisenä. Hannelen lapsuus- ja koulu-aika ylioppilaaksi tulon asti kuluivat Helsingissä lukuun ottamatta kesiä, jotka vietettiin aina Putkilahdessa. Heinokset olivat kylämme ensimmäisiä lomanviettäjiä, jotka jo 1920-luvulla matkustivat Helsingistä tänne nauttimaan kesästä maaseutuympeydessä. Aluksi he asuivat vuokratiloissa Hovisella, mutta jo 1930-luvun alkupuolella he rakensivat Hiedan huvilan Ylisjärven rannalle.

Putkilahdessa Heinokset sopeutuivat hyvin maalaiselämään ja tutustuivat kylän väkeen. Mukavuuksia ei kenelläkään siihen

Anna Ruthin ja Saku Niemisen perheeseen syntyi 23.4.2010 toinen tytär, joka sai kastettaessa 20.6. nimekseen Aliisa Vilma Maaria Ruth. Kuvassa Annan sylissä on syksyllä kolme vuotta täyttävä isosisko Sanni.

kuva: Katri Ruth

Hannele Himmel os. Heinonen vieraili Putkilahdessa tyttärensä Margritin kanssa kesällä 2010.

Margrit ja Ursula. Nyt jälkepäin Hannele ihmettelee itsekin selviämistään hänelle täysin vieraassa ympäristössä ja hänelle outojen töiden parissa.

– En ollut maanviljelijän tytär enkä ollut koskaan ollut maanviljelijöiden kanssa missään tekemisissä ja nyt jouduin olemaan työnantajana tilan monille työntekijöille. Selvisin lopulta ihan hyvin, kun Hans auttoi minua, kertoo Hannele.

– Farmilla oli töissä paljon ulkomaalaisia työntekijöitä, oli italialaisia, saksalaisia ja itävaltalaisia, niinpä kielen kanssa tuli toisinaan ongelmia. Kun heitä lähetti pelloille töihin, niin täytyi piirtää kuva ja sanoa, kuinka pitkälle piti ajaa polkupyörällä. Monta kertaa heidät kuitenkin tavattiin muokkaamassa naapurin peltoa, muistelee Hannele.

Sveitsissä maat oli jaettu niin, että yhden tilan maita saattoi olla monessa paikassa, kuten Hansin kotitilallakin, joka oli pääosaltaan viininviljelytila, maa-alueita oli kaikkiaan 28 eri paikassa. Hans yritti puhua vanhemmille maanviljelijöille, että jaettaisiin maat uudelleen niin, että kukin saisi isomman yhtenäisen alueen maista, mutta vanhempi väki ei ehdotukseen suostunut. Hans ei tyytynyt tähän, vaan päätti jättää Sveitsin ja muuttaa Kanadaan, jossa hänellä oli jo aiemmin sinne muuttaneita sukulaisia.

Kanadaan Kanadassa Himmelit asettuivat asumaan Smithersiin, joka on 1200 kilometrin päässä Vancouverista. Täällä Hans sai töitä sähköalalta ja elämä sujui hyvin. Perheeseen syntyi täällä tytär Theresa ja poika John. Pian rakennettiin oma talo ja kesähuvilakin tehtiin Hiedan mallin mukaisesti. Tapahtui sitten niin, että Hansin työnantaja, valtion

sähkölaitos teki päätöksen, että Hansin oli lähdettävä työn takia Smithersistä Secheltiin. Niin Himmelit lähtivät taas uuteen paikkaan, nyt lähemmäksi Vancouveria.

Täälläkin he rakensivat talon ja Hansilla riitti töitä valtion sähkölaitoksella, jossa hän työskenteli kaikkiaan 35 vuotta.

Yritteliään perheen elämään kuului vakinaisen työn lisäksi kaksi omaa yritystä. Hans omisti vävynsä kanssa viisi helikopteria, joiden liikennettä hoidettiin perheen voimin. Toisena liikeyrityksenä oli uunien myynti, ne olivat talojen lämmitykseen tarkoitettuja uuneja. Hannelella riitti kylliksi kirjanpito-tehtäviä omien yritysten asioita hoitaessaan.

Tähän päivään mennessä Himmelit ovat asuneet Kanadassa jo 57 vuotta.

– Olemme tulleet kanadalaisiksi. Kanada on aina ollut meille hyvä paikka. Meillä on ollut hyvä elämä, näin toteaa Hannele.

Suuri suru kohtasi Hanneletta ja hänen perhettään, kun Hans kuoli tämän vuoden maaliskuussa.

– Lapset ovat aina huolehtineet minusta ja niin varmasti tästä eteenkinpäin, sanoo Hannele. Hänellä on paljon ystäviä Secheltissä ja laajalti matkustaneena ystäviä on kertynyt ympäri maailmaa. – Yksin ei tarvitse olla. Jos olet yksinäinen siellä, niin olet yksinäinen omasta tahdostasi. Jos haluat ystäviä, sinun on oltava ystävä ensin, sanoo Hannele.

Putkilahteen yhteydet säilyvät kuukausittain ilmestyvän Putkilahden kylälehden välityksellä. Lehti on mennyt Himmeleille jo useita vuosia ja Hannele kertoo, että siitä luetaan joka sana.

– Me rakastamme sitä lehteä ja haluamme tietää, mitä Putkilahdessa tapahtuu, sanoo hän.

TEKSTI JA KUVA AUNE TURUNEN

aikaan ollut, joten omatoimisuutta vaadittiin jokapäiväisen elämän sujumisessa erittäin paljon. Lapsilla oli yhteisiä harrastuksia ja leikkejä naapuruston lasten kanssa, eivätkä ne silloin syntyneet ystävyysiteet ole vuosien kuluessa vielä kukaan katkenneet. Nyt keväällä Putkilahden ystäviä kohdatessaan Hannelen elämänilo oli tarttuvaa, aivan niin kuin silloin ennenkin...

Sveitsiin Hannelen elämään tuli yllättävä käänne keväällä 1950. Hannele oli juuri päässyt ylioppilaaksi ja hänen sveitsiläinen poikaystävänsä Hans Himmel oli tullut vierailemaan Heinosille Hietaan. Yllättäen Sveitsistä tuli tieto, että Hansin äiti oli kuollut. Suurella maatilalla tarvittiin kipeästi äidin paikalle naishenkilöä; niinpä Hannele lähti Hansin mukana Sveitsiin. Omat opintosuunnitelmat saivat jäädä tuonemmaksi. Elämä uusissa olosuhteissa johti kuitenkin siihen, että Hannelesta tuli Hansille vaimo ja ajan kuluessa heille syntyi kaksi tytärtäkin,

KATOAVATKO KOIVIKKOHAAT, KUKKIVAT KUMMUT JA MANSIKKAMAAT?

Merkittävä osa suomalaista kulttuuriperintöä ja luonnon rikkautta liittyy vanhakan- taisen maa- ja karjatalouden muovaamiin perinnemaisemiin. Niillä esiintyy kauniita vanhoja rakennuksia, kiviaidoin reunus- tettuja kukkaniittyjä ja järeiden koivujen hallitsemia hakamaita. Myös laiduntavat eläimet kuuluvat erottamattomasti perin- nemaiseen, ovathan ne sen tärkeimmät hoitajat.

Perinteisen maa- ja karjatalouden muo- vaamat elinympäristöt, perinnebiotoopit, ovat monimuotoisimpia luontotyyppejäm- me. Perinnebiotooppeja eli luonnonlaitu- mia ja heinämaita ovat niityt, kedot, haka- maat ja metsälaitumet. Perinnebiotooppien lajirikkaus sekä niiden luoma maaseutu- maisema perustuvat jatkuvaan hoitoon: laidunnukseen tai niittoon. Suuri osa pe- rinnebiotoopeista ja niiden lajeista on kui- tenkin vaarassa hävitä tyystin. 1900-luvun alkupuolen Suomessa alkoi siirtyminen tehomaa- talouteen ja tuotantomäärien voi- makas kasvattaminen. Tämän maatalouden rakennemuutoksen myötä perinnebiotoopit ja niihin liittyvä kansallismaisemamme ovat harvinaistuneet, mikä näkyy niille tyyppi- lisen lajiston uhanalaistumisena. Muun mu-

assa kissankello, ketoneilikka, kissankäpä- lä ja viikatteen vanha vihollinen jäkkiheinä ovat vähentyneitä lajeja.

Edustavia perinnebiotooppeja on kui- tenkin säilynyt ja niitä hoidetaan edelleen. Keski-Suomessa on arvokkaiksi luokiteltuja kohteita hieman alle 200 kappaletta. Niistä vuoden 2007 tietojen perusteella hoidossa oli vain noin puolet, ja kato käy jatkuvas- ti. Myös hoidon laatu on selvästi heikenty- nyt, sillä yhä useammin luonnonlaitumille viedään lisärehua, ja niitä saatetaan myös lannoittaa. Tällöin alueen kasvillisuus rehe- vöityy, ja arat niittykasvit katoavat.

Perinnemaisemat ovat yksi luonnon mo- nimuotoisuuden vuoden 2010 teemoista, ja ne kuuluvat oleellisesti myös meneillään olevan kansallisen kulttuuriympäristövuo- den aihepiiriin. Julkisuudella pyritään ta- voittamaan laajempaa huomiota katoavalle kansanperinnöllemme. Vastuu sen säilyt- tämisestä kuuluu meille kaikille. Samalla koetetaan tuoda esille uusia tapoja rahoittaa perinnebiotooppien hoitoa – hoitokeinot- han ovat ne tutut vanhat, niitto ja laidunnus. Maatalouden ympäristötuen erityistukien avulla korvataan maaseudun luonnon- ja maisemanhoidon kuluja. Erityistukea voi-

vat saada maanviljelijät ja rekisteröidyt yh- distykset. Neuvoja erityistukiin liittyen saa alueellisesta ELY-keskuksesta.

Korpilahti-lehden numerossa 24 ker- rottiin Viljamsaaren varsalaitumen jää- misestä hoidon ulkopuolelle. Viljamsaari on putkilahtelaisten kertomusten mukaan ollut laitumena ainakin 1800-luvulta. Saa- ren orilaidun kartoitettiin valtakunnallisen perinnebiotooppi-inventoinnin yhteydes- sä 1990-luvulla, ja se todettiin paikallisesti arvokkaaksi perinneympäristöksi, jolla on merkittävän pitkä yhtäjaksoinen laidunnus- historia. Tämä jatkumo on nyt katkennut. Huoli Viljamsaaren säilymisestä perinne- ympäristönä on virinnyt niin paikallisten asukkaiden kuin viranomaistenkin keskuu- dessa. Toivottavasti Viljamsaareen löytyisi jälleen laiduntavia eläimiä!

KAISA RAATIKAINEN

PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ

HÄRKÄÄ SARVISTA -HANKE

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

KUVAT VILJAMSAARESTA ON OTTANUT

MAIJA MUSSAARI

HYVIÄ YSTÄVIÄ JA LÄHIRUOKAA

Nyt heinäkuussa meidän perheelle tuli täyteen neljä vuotta siitä, kun muutimme Putkilahteen. Paljon on siinä ajassa ehtinyt tapahtua yhtä sun toista... tuntuu oikein hauskalta muistella ja katsella valokuvia näistä kuluneista vuosista. Ensimmäinen puoli vuotta oli täyttä remonttia ja keittiönä toimi kuisti. Sinne mahtui kaikki tärkeä ja oleellinen tavara. Kuisti toimi keittiön lisäksi myös olohuoneena. Siinä on monia iltoja istuttu kynttilän valossa villapaita päällä ja koleita aamupalojakin höyryävän kahvin kanssa on tullut nautittua. Kiitos omalle miehelleni, isälleni ja apelleni siitä, että nyt on hyvä talossa asua ja elää. Tekemistä ja remontoimista vielä riittää, mutta kaikki ajallaan ja pikkuhiljaa.

Maaseutu vetää vain puoleensa! Sen todisti esimerkiksi se, että "city-siskoni" on useampaan otteeseen tullut meille nauttimaan rauhasta, luonnosta ja uimisesta. Nytkin lomallansa hän on luvannut tulla viikoksi meille lapsia vahtimaan, kun itse olen jo töissä. Ei ole tarvinnut pahemmin siskoa pyydellä, itse hän on soittanut ja tiedustellut, että voisinko hänet hakea? –"Niin, että voisitko millään ajatella, että hakisit minut jo tänään...?", tottakai!

Myös tyttäreni hyvä ystävä Muuramesta on viettänyt meillä suuren osan kesälomas- taan. Täällä lapsi saa olla lapsi ja leikkiä, mie- likuvitus laukata! Jotenkin tuntuu, että nykyajan lapset kasvavat aikuisten maailmaan aivan liian varhain, eivätkä ole sinne mitenkään vielä valmiita. On onni, että täällä voin kasvattaa lapseni ilman maailman suuria

houkutuskuksia. Täällä oppii arvostamaan niitä elämässä tärkeitä asioita. Tytöt ovatkin laittaneet keppihevosiilleen tallin ja esteitä on hypitty. Sammakoille on tehty uima-allasta ja vesimittareita on haettu rannasta. Välillä on yläkerrassa pidetty muotinäytöstä ja dis- coa.

Kyllä on taas muistoihin talletettu iso määrä mukavia kesämuistoja, mitä sitten vanhempana on ihanaa muistella.

Emme todellakaan tunteneet ketään, ennenkuin tänne muutimme! Mäkelän Tarja ja Pertti (halaukset sinne pilven reunalle!!!) olivat tietysti ensimmäiset ihmiset, jotka tulivat tutuiksi. "Kutvosen" tuomat styrox- levytkin ovat vielä tallessa ja ne lämmittävät takapuolta tuossa rappusilla mainiosti! Sit- ten tutustuin Jokisen Sarin perheeseen ja koiriin. Sari on koirineen hyvä ystävämmä ja monia lenkkejä on tullut yhdessä käveltyä, samalla jutellen. Riikoska tietysti tuo jo aja- tuksissani hymyn huulilleni. Hän sai minut houkutelua mukaan kyläseuran juttuihin ja... tässä sitä nyt ollaan! Voi, näitä ihania ja upeita ihmisiä on niin monia ja paljon, että en voi kaikkia lähteä luettelemaan! Teille kai- kille kiitos siitä, että tänä päivänä perheem- me todellakin tuntee asuvansa todellisessa kodissa ja ihanassa kylässä.

Tässä muutama viikko sitten havahduin lasten kanssa siihen, mitä me olimme syö- neet sinä päivänä. Oli Hakasen Erkiltä ha- ettuja muikkuja ja pannarimaidosta tehtyä pannukakkua, Simolan villisikamakkaraa ja pakastimesta otettuja mansikoita ja vie- lä omasta kasvimaasta haettua salaattia ja hernettä... meillä syötiin LÄHIRUOKAA!! Todella upeata, että meillä on mahdollisuus nauttia lähellä tuotetusta ruoasta!

Kesä kääntyy pian alkusyksyksi ja työt al- kavat! Tuntuu kyllä mukavalta palata töihin ja normaaliin arkeen, vaikkakin tämä kesä on ollut erityisen ihana! Innoissani odotan myös rakkaan harrastukseni säännöllistä jatkumis- ta. Simolan Tarjan kanssa olemme käyneet ahkerasti laulamassa "Luhangan Laulajissa". Hyvän ystävän kanssa on rentouttavaa lähteä joka maanantai nauttimaan pysähtymisestä, toisista saman henkisistä ihmisistä ja ennen- kaikkea kauniista musiikista. Eikä mikään voita sitä, että matkan aikana voi höpötellä ummet ja lammet...

MARJO MERIVIRTA

**KYLLÄ
MIESKIN OPII**

Näytelmäesitys Seuralassa
su 22.8.2010 kello 14.00
Puffetti! Tervetuloa!
Putkilahden Nuorisoseura

LÄHETTÄJÄ:
PUTKILAHDEN KYLÄLEHTI
VESPUOLENTIE 1977 B1
41870 PUTKILAHTI, FINLAND

- kirjat
- paperit
- askartelu
- lahjatavarat

Päijänteen Kirja

Eija Kankainen

Isämatintie 1, 41800 Korpilahti
puh. 014 821760, 040 7740589

LM-SÄHKÖ

Korpilahdentie 808
19920 Pappinen
☎ 0400 476 559

- ▶ sähköasennukset
- ▶ teleasennukset
- ▶ sähkösuunnittelu

SÄHKÖ-HENKKA OY

Sähköurakointi ja
antenniasennukset

Kariharjuntie 9, 19650 Joutsa
Henkka: 0400 643 448

www.sahko-henkka.fi

ME PALVELEMME Aukioloaikamme:

ma - ke klo 9-15.45, to klo 9-16.30, pe 9-15.45

Tiit ja kortit 010 254 5101
Asunto- ja muut luotot 010 254 5102
Säästäminen ja sijoittaminen 010 254 5103

Notariaattiasiantuntija Reijo Säkkinen 010 254 5150
Myyntipäällikkö Sari Vesterinen 010 254 5155
Toimitusjohtaja Tuomas Kupsala 010 254 5160

Telefax 010 254 5170
Verkkopalvelut www.op.fi

Etua elämään. OP-Pohjolasta. Korpilahden
Osuuspankki

HPN-Pelti

rakennuspeltityöt
ammattitaidolla

☎ 0500 615263

Postiosoite:
Honkalanmutka 2 B 3
41800 Korpilahti

*Referensikohde Putkilahdessa:
Koulupuiston uusi katto (2004)*

KORPILAHDEN APTEEKKI

p. (014) 821 775
Avoinna:
ma - pe 9 - 17
la 9 - 13

www.korpilahdenapteekki.fi

LUHANGAN SIVUAPTEEKKI

p. (014) 877 271
Avoinna:
ma - pe 9.30 - 16.00

Virran Puoti

Puoti avoinna
ma-to 9.30-17.00, pe 9.30-20.00,
la 10.00-16.00, su 12.00 - 15.00

TARMO
LÄHIKAUPIAS

päivittäistavarat
kahvio
benssiini 95E, polttoöljy
rauta ja maatalous
valokopio- ja nettipalvelu

WWW.VIRRANPUOTI.FI

PUHELIMET: 014-825 177

VIRRAN PUOTI, VESPUOLENTIE 1950 B, 41870 PUTKILAHTI